

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO

Oredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Gradsko Stev. 17/1. — Dopisni se ne vračajo. — Štev. Ljubljana
 (Karočnina na ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za izozemstvo D 90.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 3. avgusta 1922.

ŠTEV. 90.

List stane od 1. marca 1922:
 celoletno Din 75.—, t. j. (K 300.—);
 polletno Din 37.50, t. j. (K 150.—);
 četrtletno Din 18.75, t. j. (K 75.—);
 mesečno Din 6.25, t. j. (K 25.—).

Železnica s Prekmurjem.

V soboto se je vršilo v Ljutomeru na poziv trgovske in obrtniške zbornice zborovanje interesentov za določitev trase in postaj za prekmursko železnico. Zborovanja so se udeležili poleg zborniških svetnikov iz tega okraja in zastopnikov ptujskega, murkosobotskega in ljutomerskega glavarstva, delegati gremijev v Ormožu, M. Soboti, dalje skupnih obrtnih združenj v g. Radgoni, M. Soboti, Ormožu, Središču in Ljutomeru ter odposlanci vseh ob projektiranih zvezah se nahajajočih županstev in Okrajnih zastopov.

Posvetovanju je predsedoval Lovro Petovar iz Ivanjkovcev, ki je v otvoritvenem razgovoru povdarjal namen zborovanja, namreč zaslišanje želj in zahtev gospodarskih krogov glede poteka trase in namestitve kolodvorov. Izrazil je željo, da naj se stremi za tem, da se doseže sporazum, ker bi nepopustljivost le še nadalje zavlekla izdelavo definitivnega načrta in pričetek zgradbe.

Nato je podal poročilo o razvoju vprašanja prekmurske železnice g. I. Mohorič. — Omenjal je, da je bil prvi program železniških stavb po ujedinjenju, da se nove pridružene pokrajine zvežejo z zaledjem. Tako je bila prekmurska železniška zveza sprejeta med nujne stavbe že na veliki železniški konferenci maja 1920 v Beogradu. Ko se je najelo notranje investicijsko posojilo, je bila po zaslugi g. Dr. Žerjave sprejeta prekmurska železnica v investicijski program in je bilo iz njega določenih 10 milj. dinarjev za zgradbo. Pred dobrim letom se je že na podlagi načrta vršila komisija zastopnikov ministra saobračaja, zagrebškega železniškega ravnanstva in svetnika inž. Kavčiča, ki je brez zaslišanja interesentov izbrala izmed raznih variant prog Ormož-Ivanjkovci-Ljutomer-Dekležovje M. Sobota kot najboljšo. Dasi je sekcija predložila vse potrebne operate. se je v Zagrebu v Beogradu in v Ljubljani zadeva zavlekla za eno leto dni, ki so sedaj izgubljeni. Sekcija je morala medtem delati druge projekte. Sedaj je pričakovati v prvi polovici avgusta razpis komisijalnega obhoda trase.

Važno je, da je bilo sprejeto dolarsko posojilo, iz katerega se je rezerviral znaten del za dovršitev onih zgradb, za katere krediti notranjega investicijskega posojila ne zadostujejo. S tem je zagotovljena zgradba prekmurske železnice, katere stavbeni stroški so proračunani na 100 milijonov kron. V interesu vseh je, da se čimprej doseže popoln sporazum vseh interesentov, da se pospeši delo sekcije, da bi bilo že letošnjo jesen mogoče pričeti z gradbenimi deli.

Po tem poročilu je stavbeni svetnik inž. R. Kavčič pojasnil prednosti in pomen posameznih variant in vzroka, zakaj se je lanskeletna komisija odločila za sedanjo traso. Povdarjal je, da je zveza Ljutomer-Ormož zamašljena kot prvovrstna glavna želez-

niška zveza ker ima biti po zgradbi zveze Varaždin-Koprivnica bistven del paralelke Radgona-Ormož-Varaždin Virovitica-Osijek. Njena zgradba je potrebna iz splošnih državnih interesov, kod važne tranzitne proge v središče države.

Glede zveze Ljutomer-Murska Sobota obstojate dve možnosti in sicer zgradba prvovrstne železniške zveze, ali pa lokalke. Prva bi morala iti v direktni črti in bi ne mogla delati ovinkov iz lokalnih ozirov kot druga varianta. Najkrajša možna proga bi bila iz M. Sobote na Bučevce, ki je okrog 10 km dolga. Direktna črta na Ljutomer bi merila 15—16 km in bi bila najkrajša zveza s centrom države. Pri odločitvi je treba vpoštovati ono traso, ki je v stratezičnem oziru najprikladnejša, dalje, ki nudi najboljšo zvezo z Mariborom in z središčem države.

Postaj je projektiranih osem in sicer izhodna postaja M. Sobota, dalje Beltinci postajališče Veržaj-Krapje, Ljutomer, Žerovnici-Ivanjkovci, Pavlovci in skupna postaja v Ormožu.

Nato je razmotrival še v daljših izvajanjih detajle glede namestitve posameznih kolodvorov in vprašanje tranzitne zveze Bratislava-Murska Sobota-Kvarner, ki je pri odločitvi glede gradbe prekmurske železnice zelo odločilno.

Na podlagi tega poročila se je razvnela živahna debata predvsem glede približanja trase Beltincem, dalje glede prehoda preko Mure, potem glede kolodvora v Veržaju in v Ljutomeru, ki se je nadaljevala tudi v popoldanskem zborovanju. Debate so se udeležili notar Koder iz M. Sobote, inž. Tišar in Mikuž, župan Sršen iz Veržaja, glavar Dr. O. Pirkmayer, župan V. Kukovec iz Ljutomera načelnik okrajnega zastopa J. Rajh, g. zborn. svetnik I. Zadravec, g. Kukavič, inž. Kavčič Dr. Mlinar in L. Petovar.

Konečno je bil sprejet sklep, da naj se gradi za Prekmurje glavna železniška zveza, ki naj bi prečkala Muro na reguliranem delu pri Storavi Kolibi, ki pa naj bi tudi vpoštevala gospodarsko važnost Beltincev kot centra srednjega Prekmurja.

Pravica zborovanja in združevanja.

Pretekli teden je predložil minister pravde vladi načrt zakona o javnih shodih in o društvih. Tudi ta zakon, o katerem bi pričakovali, da bo izdelan v najširšem literalnem duhu, spada vse prej v vrsto obznani. V njem se zrcali mišljenje onih beogradskih gospodov, ki mislijo, da se more tudi že z golimi naredbami vladati, da se dajo potom strogih naredb ustvarjati dobri patrioti. Z znanim draginjskim zakonom pobijajo draginjo v pričrnanju, da s tem nosijo naše gospodarstvo, od novega zakona pričakujejo, da bo zamašil usta malkontentom, ter da v tem preprečijo vsako njim neljubo kritiko. V naslednjem podamo samo nekaj točk, ki naj služijo v karakterizacijo tega zakonskega načrta. Člen 5 načrta določil: Prepovedani so shodi v svrhu manifestacij proti ustavnim oblastvom v državi, ali, da bi se s tem izvršil pritisk na kralja, vlado, narodno skupščino ali druge ustanove in organe državne vlasti, da se odrečejo od kakšnega svojega ustavnega ali zakonskega prava, ali, da rešijo kako vprašanje, za karerega reši-

tev so pristojni, soglasno želji manifestantov. Ravno tako so prepovedane manifestacije za ideale in forme vladarja. Koje so nasprotni in sovražne sedanje oblike vladarja Udeležba je na manifestacijah, katere so v smislu prednjega stavka prepovedane, se smatra kot prestopki proti javnemu redu in udeležniki se naj pa samo udeležbo kaznujejo s zaporom do enega leta.

Člen 8. Javen shod na odprtem prostoru sme začeti ob 8 uri in trajati najdalje do 18 ure, a javen shod v zaprtem prostoru sme začeti ob 8 uri in trajati najdalje do polnoči.

Člen 9. Držanje javnega shoda bodisi v odprtem prostoru, morajo sklicatelji prijaviti državnim policijski oblasti, v katere teritorialni delokrog spada kraj, kjer se ima vršiti shod. Prijava shoda se mora izvršiti pismeno dva dni prej, nego se ima vršiti shod. V prijavi se mora navesti mesto in čas vršitve shoda in zakaj se sklicuje shod.

Člen 10. Na zbor ne sme priti nikdo oborožen. Kdor pride na zbor z orožjem, se naj kaznujejo od 2 mesecev do enega leta ali z denarno globo od 1000 do 5000 dinarjev.

Člen 11. Tuji podaniki in maloletni se sploh ne smejo udeležiti shodov.

Člen 13. Shodu mora vedno prisostovati uradni državni političnega oblastva, katerega mora sklicatelj predstaviti shodu.

Člen 18. Kaznjiva dejanja, ki se izvršijo na shodu, a niso predvidene v tem zakonu se preiskujejo pred sodiščem po kazenskem zakonu.

Člen 19. Na shodih se ne smejo niti objavljati niti obravnavati. 1. Tožbe ali kakršnešibodi spis o kazenski tožbi, dokler se ga ne prečita pri sodnijski razpravi. 2. Postopanja pri razlajenih časti, kjer ni dopuščen dokaz resnice. 3. Spisi nekončane civilne tožbe brez posetnega dovoljenja sodišča. 4. Posvetovanja poročnih in drugih sodišč. 5. Izvestja ali poročila o pomikanju vojaških oddelkov v časih vojne, vojne nevarnosti ali splošne mobilizacije. 6. Dejanja iz točke a) in b) spadajo pod paragraf 86. kazenskega zakona. 7. Izvestja in kakršnakoli poročila iz tajnih sej narodne skupščine.

Člen 51. Tajna društva so prepovedana.

Člen 52. Kdor ustanavlja tajna društva, tudi ako so nameni teh društev po zakonu dovoljeni, se bo kaznoval z zaporom od 1 do 2 let, a vsakdo, ki se bo vpisal v tako ustanovljeno društvo, se bo kaznoval s zaporom od 6 do 12 mesecev.

Člen 55. Tujci, mladoletni in vobče vsi, ki so izgubili državlanske pravice zakonskim potom, ne morejo biti člani političnih društev.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

XXIV. Gojenje ovc in koz pri nas.

Ovce se gojijo po celi državi, vendar pretežno tam, kjer se nahajajo pašniki to je v hribovitih krajih in v Sremu. Izjema je le Slovenija, kjer se ovce zelo malo držijo. Koze se redijo skoro samo v hribovitih krajih, Na Hrvaškem in v Slavoniji se držijo ovce v Liško-Krbaški, Modruško—reški in Sremski županiji. Pri popisu leta 1919 se jih je naštelo okrog 1.000.000 komadov. Pred

vojno se je izvažalo okrog 50.000 ovc in koz in sicer pretežno za klanje. Glavna tržišča so bila Gračac, Udbin, Korenica, Otočac, Slunj, Ogulin, Karlovac, Kostajnica, Rača Virovitica, Mitrovica, Sid, Stara Pazova in Vukovar. Pretežni del je šel v Nemčijo in Avstrijo posebno pa na Tirolsko, Štajersko in Nižjeavstrijsko. En del je šel tudi na Čehoslovaško posebno na Moravsko.

Črna Gora je izvažala pred vojno okrog 70.000 komadov ovc in okrog 28.000 komadov koz letno. Izvoz se je vršil v Dalmacijo, Albanijo, in Italijo po večini pa v Francijo in na Malto. Glavna tržišča za nakup so bila: Žabljak, Šavnik, Nikšić, Boam, Velemilje, Grahovo, Kolašin, Andrijevića, Danilov Grad, Podgorica. V vojnem času se je mnogo živine uničilo, tako, da zadostuje sedaj komaj za domačo potrebo. Bosna in Hercegovina je izvažala pred vojno okrog 60.000 komadov ovc in 25.000 koz. Izvažalo se je največ na Hrvaško in v Slavonijo, ter v Dalmacijo. Drobna živina se je v dobi vojne za nad polovico zmanjšala. Hercegovska kvaliteta je ovčjega mesa neobičajno finega okusa, ona je tudi najslajše vrste ovčje meso, ki ga imamo v naši državi. Dalmacija je vedno uvažala drobno živino za svojo potrebo iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Slavonije ter Črne Gore. Glavna tržišča za drobnico v Dalmaciji so Sinj, Imotski in Zadarje.

V Vojvodini gojijo ovce srbski in romunski kmetje, kakor tudi spahiji na svojih pašnikih. O kozah sa lahko reče, da se niti ne gojijo. Po popisu živine se nahaja v Bački okrog 165.326 komadov ovc in 932 koz. Ovce so se večinoma poklale v tuzemstvu, izvažalo se je le okrog 15.000 komadov v Budimpešto. Spahiji so redili ovce vsled volne, kmetje pa vsled volne in mleka. Posebno debele in mlečne ovce se gojijo v Somboru in v okolici.

Srbija je v mejah do leta 1912 izvažala večinoma rezane ovne in sicer iz Pirotskega in Vranjskega okrožja v Solun in Carigrad. Juzna Srbija, to so leta 1912 novo osvobojene pokrajine je v tuški dobi izvažala znatne količine v Solun in Carigrad. Po izredni kvaliteti volne in tudi drugače so slovite krivoverske ovce: one imajo najboljšo volno v Srbiji.

Tako je po podatkih pokojnega dr. Ilića Skopski okrug izvozil letno 15.000 koz in 25—30.000 ovac, Kumanovski 70—80.000 komadov ovc in koz, i Ohridsko okrožje 35.000 komadov koz in ovc, Bregalnško okrožje okrog 60 do 80.000, Zvečanjski 80.000 komadov, Tetovski 30.000 ovc in koz, Bitoljski 73—80.000, Kavadarški 40.000 komadov, Prijepoljski 6.000, Kosovski 50.000 in Raški 80.000 komadov. Akoravno se zdijo te številke v sedanjih razmerah zelo velike, vendar so se tudi sedaj izvozile znatne količine. Izvoz se je vršil v obliki pastirne, v kateri se je odlikoval Prizren, Štip in Tetovo, ki so izvažali celo posušene ovce, kot suho meso (pastirna). Med izvaženimi ovčami so se posebno odlikovale sjeniške ovce ter izvoz iz Raškega okrožja, ki se razlikuje po svoji posebni debelini, hitri rasti in mlečnosti. Razen ovc je Sjenica izvažala na 100.000 oka sira in znatne količine volne. Med vojno so bile tu v Srbiji ovce uničene, da ni bilo leta 1919 niti 1/3 predvojne količine.

V Srbiji goji kmet ovce, da bi pridelal volno, kolikor mu je treba za rodbino, a eventualni presežek, da proda,

dalje da bi imel mleka in konečno tudi malo mesa. Ovčje meso je okusno in jako priljubljeno. Za razmere v Srbiji, Črni Gori in Bosni bi bila najboljša vrsta seneških vrst ovc, katere bi bilo treba vpeljati v vseh gorskih krajih ker one po sedanjem stanju najbolj odgovarjajo vsem zahtevam, ki jih pričakuje kmet od izvrstne ovce, ker so debele, hitro rasejo, so mlečne in imajo dosti izvrstne volne. Treba bi bilo odpraviti gojenje merino ovce po kmetih, ker se ne dajo molsti, so majhne rasti in volna ni za kmeta. Koze se držijo v planinskih krajih in se za najboljšo smatrajo soko-banjske, ki dajo po 4—5—6 litrov mleka na dan. Koze in ovce predstavljajo po Macedoniji, kjer ni nobenih poti najboljše izkoriščanje gozdov in so vsled tega jako koristne.

Ker se v Srbiji rado je ovčje meso in je Muslimanom ovca in koza edini izvor masti in najglavnejša vrsta mesa, se bo to meso dolgo cenilo, kakor na Francoskem. Napačno je naziranje, da bi bila ovca samo za ekstenzivno gospodarstvo in, da jo mora intenzivno gospodarstvo iztebiti. V Franciji so iznašli metodo, da se ovca krmi za klanje, kakor svinja doma in, da se ta posel v okolici Pariza bolj rentira, kakor pa prodaja kravjega mleka v Parizu. V to svrhu se jemljejo mešanci francoskih in angleških ovc, da bi se dobila debelost od francoske ovce in nagla rast ter gojenje od angleškega ovna. Ovca v Srbiji napreduje dobro tudi v krajih, kjer je razvito intenzivnejše gospodarstvo, kjer se nahajajo sadni vrtovi in kjer so ograjeni in sicer bolj za šetanje ovc, kakor pa za krmo v dobi sezone sadnih dreves. Ovca se ima krmiti doma, potem pa pustiti na strnišče ali na koruzno polje. V krajih kjer se nahajajo gozdovi in pašniki posebno v gorskih krajih bo tudi pri najintenzivnejšem gospodarstvu ostala. Po izkušnjah pekov in mesarjev v Ušicah je za meso in pečenje najboljša sijeniška ovca in bi bila ona za domačo porabo, kakor tudi za izvoz. Absolutno je potrebno začeti študirati naše vrste koz in ovc in sicer kaj se v vsakemu kraju od nje zahteva, kaj ona daje in pod kakimi pogoji, da se potem točno ugotovi kaj je treba ukreniti v svrhu boljšega razvoja ovčarstva in korzarstva.

O gospodarskem položaju Avstrije.

(Poročilo trgov. agencije SHS na Dunaju.)

Avstrija se zanaša še vedno na tuje kredite, dela v tem pogledu različne poizkuse, njena krona pa pada iz dneva v dan vedno bolj, med tem ko so tuje valute, osobito valute onih držav, na katere je Avstrija navezana glede uvoza surovin, dosegle že ogromne višine. Zbog tega rastejo z vsakim dnem cene vseh predmetov, bodisi življenskih potrebščin, kakor tudi industrijskih proizvodov, kar seveda zelo upliva na politično, gospodarsko in finančno stanje države.

Avstrijska bilanca izvoza je mnogo manjša nego ona uvoza. Avstrija ni v stanu da se prehrani in še manj da producira doma potrebno količino premoga, kajti največji del uvoza, t. j. $\frac{65}{100}$ celokupnega uvoza odpade na premog, a okoli $\frac{15}{100}$ na živež. Da bi mogla vse to vzdržati je Avstriji potrebno čim več dela, čim večja produkcija njene industrije, čim večji izvoz njenih fabrikatov, ki bi bili v stanu da vzdržijo konkurenčni boj z Nemčijo. Poleg nas pridejo glede uvoza žita in živine v glavnem v poštev Madžari in Romuni. Madžari se vedno trudijo, da bi zavzeli glede izvoza prvo mesto, pri čemur je v njih prilog neposredna bližina. Tudi dovoljuje madžarska vlada izvoznikom gotove olajšave. Romunija, ki bi bila za sedaj, zbog svoje valute, najcenejša, leži najbolj oddaljeno in se bori s težkočami glede prevoza čez Madžarsko. Tudi naš izvoz trpi zelo zbog dolge poti, posebno se to opaža pri transportih živine mesa in mesnih izdelkov iz Srbije. Po nekaterih krajih Avstrije se je žetev že začela, toda o rezultatih letine celokupne žetve se še ne more govoriti. Slabo vreme, pogosto deževje z hladnimi temperaturami, ki so vladale zadnje dni, so uplivalo zelo neugodno na dozorevanje žita in ne pričakuje se da bo žetev najboljša.

Uvoz inozemskega žita v Avstrijo je postal zbog neprestanega padanja avstrijske valute skoro nemogoč.

Na dunajski blagovni borzi, na kateri je svoj čas vrvelo kakor v panju čebel, se vidi sedaj zelo majhno število obiskovalcev, med kojimi se nahaja mnogo tujcev, posebno trgovcev iz Nemčije, kateri kupujejo tranzitno blago.

Naša pšenica (Bačka-Banat), kvaliteta 78 kg 2/2 odstotno primesjo, se vprašuje osobito za Nemčijo, ki se plačuje šlep Pasava po 30 mark, med tem ko nemški agenti pšenice kvalitete 76 kg s 5 odstotno primesjo sploh ne kupujejo, ampak se more plasirati tako pšenico samo še v Avstriji, kjer notira okoli Din 4/4.20 Dunaj.

Rž dobre kvalitete se plačuje na Dunaju po povprečno 1600 K (Lejev 7/50), kvaliteta 73 kg z 3 odstotno primesjo.

Ovsa stare žetve je zelo malo. Plačevalo se ga je po približno 4/50 Din. medtem ko je blago nove žetve znatno ceneje, ker ga ponuja Madžarska po približno 70 madžarskih kron, kar iznaša 4/20 Din.

Ječmen za pivovarne je notiral vedno visoke cene. Čehoslovaško prvo razredno blago se je prodajalo po 260 do 270 čehoslovaških kron, med temi ko je notiralo romunsko blago na Dunaju okoli 6/50 Lejev.

Kar se tiče koruze, se je sklenilo večje kupčije z romunskim blagom, koje se je plačalo po 7 Lejev — Dunaj. Za tranzitno blago se je plačevalo mark 18/75 šlep Pasava. Po tej ceni se je prodalo tudi eno partijo srske mešane koruze.

Moka, bazis — 0 — Madžarsko blago je doseglo ceno 4/35 čehoslovaških kron, po kateri ceni se je sklenilo zelo mnogo kupčij.

Kar se tiče trgovine z živino, je v zadnjem času zbog prepovedi izvoza živine iz Madžarske doseglo naše blago na dunajskih, čeških in nemških tržiščih zelo dobro uspele. Posebno so vsled zadnjega porasta češke krone večji transporti prašičev in govedi, celo tudi taki, kateri so bili namenjeni za dunajski trg, krenili na Čehoslovaško. Ker pa nima Praga tako velikega konzuma kakor Dunaj, so cene izza 10. t. m. padle za dve do tri krone po kvaliteti. Zadnje dni se je dovozilo iz naše države, iz Romunije, kakor tudi iz Galicije približno 6.000 komadov prašičev, zbog česar je tudi cena za to blago gmotno padla.

Na Dunaju se je zgodilo pa ravno nasprotno, tukaj so cene prašičev in govedi vsled porasta tujih valut zelo narasle. Sedaj stanejo na Dunaju: dobro krmljeni prašiči 10.000 do 11.500 kron za kilogram žive teže, voli 3000 do 4.950, krave 2.600 do 4.200 in biki 3.000 do 4.000 kron žive teže.

Madžarska vlada je v sporazumu z avstrijsko vlado dovolila izvoz mesečno 3.000 komadov volov in 1800 debelih svinj. Ta odgovor je že ratificiran, stopil je že v moč in izvoz se je že začel.

Romunska vlada, ki je od sedaj od živine, ki je bila namenjena za izvoz, vzela pri govedu 50 % in pri prašičih 33 %, je glede dunajske občine, oziroma glede družb, katere zalagajo dunajsko občino izjemoma dovolila, da smejo izvoziti 3000 komadov volov svobodno, ne da bi se plačalo onih 50 %. Ta ugodnost je povzročila veliko nezadovoljnost med trgovci in izvozniki v Avstriji in Romuniji, tako da so se mnogi kupci odločili, da ne bodo v bodoče nakupovali blaga v Romuniji ampak v naši državi.

Kakor izgleda (in to je tudi prepričanje merodajnih tukajšnjih trgovcev z živino) se pričakuje za jesen večji izvoz krmljenih prašičev iz naše države, zato bi bilo že sedaj skrbeti, da se bo ta izvoz vršil brez težkoč in po ugodnih poteh, da bi s tem prihranili na riziku, izgubi težine in da dosežemo istočasno tem boljše cene. To velja posebno za bolj oddaljene kraje v Srbiji.

Dunajska efektivna borza je sedaj odprta trikrat na teden, v ponedeljek, sredo in petek, medtem ko deluje za valute (Kliring) vsak dan.

Stroga naredba o valutah in devizah, ki je bila izdana pred nekaj dnevi se je že omilila, ker smejo banke valuto zopet nakupovati in to po tečaju kliringa, odbivši za sebe 2 % provizije.

Zavezniki in njih dolgi.

Vprašanje medzavezniških dolgov postaja iz dneva v dan vedno bolj pekoče in bo še dolgo vznemirjalo gospodarske kroge ter oviralo stabilizacijo razmer v Evropi. V momentu ko bodo države upnice zahtevale plačilo obresti in amortizacije, zamore nastati prava svetovna gospodarska katastrofa. Zato je tudi umevno, da se zavezniki dotikajo tega vprašanja z največjo opreznostjo; z druge strani pa je tudi umevno, da jim nikakor ni po godu, da bi te dolgove kratkoročno prečrtali. Da si zamoremo predočiti važnost tega problema, je neobhodno potrebno, da dobimo malo vpogleda v iznose posameznih dolgov. Amerika je edina država, ki je samo upnica, vse druge zavezniške države so upnice, obenem pa tudi dolžnice. Posamezne države dolgujejo Ameriki sledeče iznose (prvo število navaja dolžni kapital, drugo pa neplačane in nekapitalizirane obresti po stanju dne 31. decembra 1921): Francija 2.950.800.000 in 387.900.000; Anglija 4.166.300.000 in 509.200.000; Italija 1.648.000.000 in 202.300.000. Vsi iznosi so v dolarjih. Tudi Belgija, Čehoslovaška, Jugoslavija, Romunija, Grčija in Rusija so na spisku ameriških dolžnikov z raznimi zneski, ki so pa mnogo manjši.

Anglija in Francija sta dolžnici, ob enem pa tudi upnici. Francija je bila dne 31. marca 1922 dolžna Angliji 584.000.000 lir šterlingov, Italija 503.000.000, Rusija 655.000.000; Jugoslavija, Romunija, Grčija in Portugal imajo v Angliji tudi dolgove, toda celokupni iznos teh dolgov ne dosega 100.000.000 lir šterlingov. Tudi Francija ima dovolj upnikov. Dne 31. marca 1922 so ji bile dolžne razne države sledeče svote, ki so izražene v franc. frankih: Rusija 5.939.000.000; Belgija 3.684.000.000; Jugoslavija 1.795.000.000; Romunija 1181 milijonov; Grčija 861.000.000; Poljska 1.056.000.000; Čehoslovaška petstotirinsedemdeset milijonov; Italija 49.000.000; razne druge države skupaj 42.000.000.

Ako bi se medzavezniške dolgove kratkoročno medsebojno prečrtalo, bi samo Amerika izgubila vse, ne da bi kaj pridobila. Anglija bi se rešila dolga v iznosu 1.020.647.000 lir šterlingov; toda odpovedati bi se morala ob enem tudi svojim terjatvam v iznosu 1.867.029.000 lir šterlingov. — Francija bi izgubila terjatve v približnem iznosu 30 milijard frankov v papirju toda oprostila bi se pa tudi dolgov v iznosu najmanj 70 milijard papirnatih frankov. Vse druge države bi imele pri tej eventualni operaciji samo dobiček, ne da bi za to tudi kaj izgubile.

Iz najrazličnejših vesti, ki prihajajo tozadevno iz inozemstva, ni mogoče sklepati, v kakem stadiju se nahaja vprašanje anuliranja medzavezniških dolgov. Govorilo se je o tem v narodnih predstavništvih različnih držav, na gospodarski konferenci v Genovi in tudi v Haagu, toda oficijelno ni znano; da bi se doseglo v tem oziru pozitivne rezultate; pričakovati pa je, da se bo našla tudi v tem vprašanju počasi pot sporazuma, čegar rezultati bodo imeli najboljše posledice za svetovno gospodarstvo. Predvsem bi imelo ukinjenje medzavezniških dolgov neprecenljivih posledic za restavracijo Nemčije; Nemci bi imeli od tega anuliranja pred vsemi največje koristi. Omeniti je treba tukaj, da se dolg, katerega je imela Belgija napram svojim zaveznikom, na podlagi verzajске mirovne pogodbe celotno prevajal na Nemčijo. Tudi se ne sme asimilirati dolgov Nemčije in dolgov, katere imajo posamezne zavezniške države ena napram drugi. Dolg Nemčije obstoji v tem, da mora Nemčija plačati vso škodo, katero je napravila med vojno, rekonstruirati vse porušene pokrajine; dolgovi med posameznimi zavezniškimi državami so pa bili sklenjeni v svrhu, da se doseže skupna zmaga, in sklepanje teh dolgov je bilo koristno za obe stranki. Posebno se tiče to Amerike, ki se najbolj protivi

črtanju dolgov. Sicer je stališče Amerike logično in umevno, toda pričakovati bi bilo, da bo Amerika, ki je imela med vojno razmeroma najmanj žrtve, vendar pripravljena, da nekaj žrtvuje v prilog stabilizacije svetovnega gospodarstva.

Romunija in njene finance.

(Konec.)

Pred vojno je znašala cirkulacija papirnatega denarja približno 700 milijonov lejev, dočim znaša danes 13 milijard 700 milijonov in se je torej zvišala za 13 milijard. Po vojni je država vzela iz prometa nad 2 milijardi denarja, ki so ga izdajali za časa okupacije Nemci in še 4357 milijonov kron ter 1290 milijonov rubljev.

Od nekdanje zlate podlage avstr. ogrske monarhije je dobila Romunija 70 milijonov zlatih kron. Nemci ji dolgujejo 700 milijonov lejev za odnešeni vojni material in 2 milijardi za izdani denar. Poleg tega ima Romunija dobiti vojno odškodnino za porušene petrolejske vrelce. Od Rusije ima dobiti odškodnino za svoj zlati zaklad, ki je bil deponiran v Moskvi.

Država ima letno približno 100 milijonov dohodkov od gozdov, rudnikov in petrolejskih vrelcev. Glede železniškega prometa bi bilo omeniti, da je danes približno v prometu približno 1630 lokomotiv. Dohodki od železniškega prometa so znašali: leta 1919. do 1920. 227 milijonov lejev; 1. 1920. do 1921. 724 in 1. 1921. do 1922. 1400 milijonov lejev. Izdatki za železnice pa so znašali: 1036 milijonov v letu 1920. do 1921. in 2200 milijonov lejev v letu 1921. do 1922.

Proračun za leto 1922. do 1923. predvideva 10.498 milijonov dohodkov in ravno toliko izdatkov.

Dohodki so:

Posredni davki 635 mil. lejev.

Carina 1660 milijonov lejev.

Davek na alkohol 800 mil. lejev.

Davek na vino 184 mil. lejev.

Davek na sladkor 70 mil. lejev.

Davek na petrolej 75 mil. lejev.

Davek na luksuzne predmete in na obrt 450 milijonov lejev.

Takse in monopol na papir 571 milijonov lejev.

Tobačni monopol 1200 mil. lejev. Monopol na cigaretni papir 120 milijonov lejev.

Monopol vžgalic 130 mil. lejev.

Monopol soli 150 milijonov lejev.

Pošte in brzojav 305 mil. lejev.

Državna posestva 186 mil. lejev.

Železnice 2560 milijonov lejev.

Izdatki:

Ministrstvo za promet 2260 milijonov lejev.

Ministrstvo financ 1926 mil. lejev.

Ministrstvo za notranja dela 1395 milijonov lejev.

Ministrstvo za vojno 925 mil. lejev.

Ministrstvo za prosveto 781 milijonov lejev.

Uprava državnih dolgov 318 milijonov francoskih frankov in 74 milijonov lejev.

Leta 1919. do 1920. je bilo dohodkov 2003 in 5205 izdatkov; leta 1920. do 1921. pa 4224 dohodkov in 6861 izdatkov in konečno leta 1921. do 1. 1922. dohodkov 5329 in izdatkov 5271.

Izvoz in uvoz.

Povišanje izvozne carine. Iz Beograda brzojavljajo: Z ozirom na bližajočo se živahno sezono glede poljskih pridelkov in z ozirom na valutno situacijo je na včerajšnji seji (28. julija) ekonomsko-finančni odbor ministrov sklenil, povišanje nekaterih postavk izvoznega tarifa. Povišanje stopi v veljavo dne 1. avgusta tega leta. Poviša se izvozna carina: 1. za pšenico na 50 Din. pro 100 kg; 2. za rž na 50 Din. pro 100 kg; 3. za oves in ječmen od 10 na 20 Din.; 4. za opij od 500 na 800 Din.; 5. za svinjsko mast od 150 na 300 Din.; 6. za gosjo mast od 200 na 400 Din.; 7. za jajca od 200 na 300 Din.; 8. za oljnatost seme od 200 na 300 Din.; 9. za je-

dilno olje na 200 Din.; 10. za med (nova postavka) 100 Din.; 11. za perutninsko perje (nova) 200 Din.; 12. za živo perutnino in zaklano 150 Din.; 13. za zdrob 20 Din.

Narodno gospodarske zadeve.

Pravilnik glede takse noševine. Finančni minister je izdal v svrhu enovrstne in zakonsko pravilne uporabe plačilo takse-noševine na podlagi člena 20 zakona o občni carinski tarifi razpis C br. 14.681.

I.

1. Taksa noševina se plača v vseh primerih uvoznega ocarinjenja, v kolikor niso v tem razpisu predvidjene zakonske izjeme.

2. Noševina v smislu a) toč. 2. čl. 23 (za današnje blaga na pregled, za tehtanje nečiste in čiste teže ob pregledu, za pregled in namestitve pregledanih tovorkov na določeni kraj, za dviganje blaga v gornja nadstropja in njega spuščanje iz gornjih nadstropij) se naj plača vedno v primerih, kadar je blago iztovorjeno v carinsko skladišče odnošno carinsko rampo, ker je v teh primerih brezdvomno, da se mora izvršiti kakršnosibodi delo imenovano v oni točki.

3. Noševina v smislu b) toč. 2. člena 23 (za pregledovanje blaga v vagonu z iztovarjanjem več ali manj nego njegove polovice in s tehtanjem na vagonških tehtnicah) se ima plačati v vseh slučajih ko se blago carini v vagonu z delnim razkladanjem in tehtanjem na vagonških tehtnicah.

4. Noševina v smislu c) toč. 2. čl. 23, se ima plačati za pregledovanje blaga v vagonu brez razkladanja s tehtanjem ali brez tehtanja na vagonških tehtnicah ali ako se tako blago po toč. II. pod 3 tega razpisa carini na drugih prevoznih sredstvih, kakor tudi, kadar se carini blago, koje je razloženo izven carinarnice in carinskih skladišč — točka II. pod 4 tega razpisa.

II.

1. V vagonu se more sprejeti in ocariniti z delnim razkladanjem in tehtanjem na vagonških tehtnicah enovrstno blago, katero plača carino zaključno do 10 Din. od 100 kg a poleg tega ne plača niti državno trošarino, niti monopolno takso, potem blago iz sledečih tarifnih postavk:

5 toč. 1. maksimalna postavka (riž oluščeni), 6 toč. maks. post. slad iz drugih žit razen ječmenov, in razen žganega in zmletega; 7 toč. 1. in maks. post. (sveže zelje, ohrovt, koleraba, karfijola, zeleni fižol v strokih, zeleni grah in bob, kumare, glavata in druga salata, vođena melona, sladkorna melona, buče, redkvice, špargelj, špinata, paradižnik, paprika, zelena in drugo), fižol, zelje itd.; 17 toč. 1. maks. posl. (sveže limone, pomaranče, nezrele pomaranče, tudi v slani vodi ali drugače samo nasoljene); 20 toč. 1. maks. post. (sveže smokve in dateljini); 25 toč. 1. (sirova kava); 27 toč. 1. (sirov kakao); 31 toč. 7 maks. post. semena rdeče pese in drugih ne posebno imenovanih vrtnih in poljskih rep; sočivja zelenjave in kuhinjskih zelišč; 33 maks. post. (vse drugo posebe neimenovano semanje) samo ako niso semena iz vseh postavk pripravljena za deteljno trgovino; 36 toč. 3 maks. postav. (cvetlične gomoljice in čebule); 42 toč. 2 maks. post. (suha sladkorna pesa); 63, 65 maks. post. jaleca in čebelni vosek sirov); 76 toč. 1 a) maks. post. in toč. 1 b) (kože domačih živali sirove, posušene ali mokro nasoljene in vložene v apno); 91 93 toč. 1 (drva za kurjavo, stavbeni les, trd ali mehak), ko se carini po bruto težini; 100 toč. 4 b) maks. post. (kolofonij in smola v posebnih zavojih); 103 toč. 1 maks. post. (moka iz vseh vrst žita, razen moke iz riža, sočivja in krompirja); 110 toč. 1. (sladkor); 121 toč. 1. (pivo v sodih); 123 toč. 1 (kis v sodih); 151 toč. 2. maks. post. (plovec, smirec, dunajsko apno, tripel in podobne materije za čiščenje in poliranje, zmlete in splavljene); 152 toč. 2 a, maks. post. (kreda); 177 iz toč. 1 (proizvodi pri destilaciji nafte, katrana in rjavega premoga v sodih); 211 toč. 3 maks. postav. (soliter); 212 maks. post. iz točk. 2. 3 in 5 (natrijev in kalijev bikarobnat, soda kaustična in kalijev hidrat, natrijev in kalijev klorat, natrijev fosfat, natri-

jev tiosulfat in barijev klorat); 219 (kalcijev karbid) 481 toč. 2 maks. post. (kamenite plošče, razen plošč iz škrljavca, sljude in litografskih kamenov, do 16 cm debeline, stružene, polirane, brušene, s steklino prevlečene in barvane; 484 maks. post. (kamenoseška dela in drugi neimenovani izdelki) 497 maks. post. (izdelki iz priproste kamenite mase); konopci iz bakrene žice iz št. 616 na lesenih omotkih in iz opombe 4 štev. 510 (naravnobarvane steklenice za pivo in za mineralno vodo, ako jih uvažajo pivovarjari ali izkoriščevalci mineralnih vrelcev).

2. V vagonu se more sprejemati in cariniti brez razkladanja, vse enovrstno blago, ki je prosto carine, a ne plača niti državno trošarino, niti monopolne takse, enovrstne tekočine, ki plačajo carino in monopolno takso a prihajajo v cisternah in enovrstno blago iz sledečih št. 635 maks. post. (parni kotli z vso opremo za stalne in premične parne stroje); 636 toč. 2 (turbine na vodi); 637 maks. post. toč. 1, 2 in 3 (poljedelski stroji); 638 toč. 1 maks. post. in toč. 2 1.) delavski stroji za obdelovanje metalov in kamenov in 2.) za obdelovanje lesa); 639 maks. post. (šivalni, pletilni, vezilni stroji, stroji za izdelovanje čipke, trikotov, tulja in njih deli); 640 maks. post. (stiskalnice, preše) parne in hidravlične, kakor tudi druge stiskalnice za industrijo, ročne ali na pogon z raznimi motorji); 641 maks. post. (dinamo stroji, elektromotorji, alternatorji in drugi električni motorji z opremo in njih deli, ako je stroj težji od 3000 kg). toč. 2. (ako stroj tehta od 500 do 3000 kg; točka 3. (ako stroj tehta 500 ali manj kg); 649 (železniški vagoni); 650 (vagoneti in dresine, razen parnih), iz 652 pa samo avtomobili; 653 (vozovi in sani za prevažanje tovorov); 655 (vozovi in sani, prosti, kmetiški, brez razlike) in 657 (rečni brodovi).

3. V drugih prevoznih sredstvih razen v vagonih se sme sprejemati in cariniti vse enovrstno blago iz toč. II pod 2. tega razpisa.

4. Izven carinarnice in carinskih skladišč se sme po odobritvi carinarnice razložiti in cariniti vse blago navedeno v točki II. pod 2 tega razpisa, potem blago iz sledečih števil: 50—56 (konji in kobile, mezgi, osli, goveda, koze, kozli, ovce, janci, kozliči, svinje, perutnina), 91 (drva za kurjavo), 93 toč. 1. (stavbni les, navaden trd ali mehak) in 658 (vlačilne ladje in pontoni vsake vrste).

Denarstvo.

Ostre kontrolne odredbe v deviznem prometu. Minister financ je ukrenil stroge odredbe proti špekulaciji na borzah. K točki 97 pravilnika o prometu z devizami in valutami je pridejano dopolnilo: Minister financ je pooblaščen, da pri vseh domačih borzah imenuje borzne komisarje, ki imajo paziti na to, da se vsi predpisi in naredbe glede prometa z valutami in devizami pravilno in točno izvajajo. Borzni komisar ima pravico ustaviti vsako nadaljnje poslovanje in borzno postopanje onemu, ki se pregreši proti naredbam in predpisom o trgovini z valutami in devizami. K členu 18 je tudi pridano dopolnilo. To dopolnilo ukazuje, da morajo vse osebe oz. vse akcijske družbe, ki vodijo bančne posle in se bavijo s trgovino valut in deviz, v roku 15 dni po objavi v »Službenih novinah« prijaviti ministrstvu financ, da vodijo take posle. Ministrstvo financ more tem osebam oz. zavodom podaljšati njih koncesijo ali pa jo ukiniti. V slučaju, da dotični te prijave ne izvrše, ima finančni minister pravico naložiti jim globo do 100.000 Din. v korist kontrolnemu fondu. Proti sklepu ministrstva je dopustna pritožba na državni svet, toda nima odločilne moči.

Carina.

Carinsko doplačilo v Nemčiji. V Nemčiji se je doplačilo pri carini za čas od 28. julija do 1. avgusta določilo na 10.400 odstotkov (105 kratna temeljna carinska postavka), napram 9400 odstotkom (95 kratna temeljna carinska postavka) v prešlih 7 dneh.

Davki.

Razglas. V smislu člena 86, B, IV. točka 11 začasnega zakona o proračunskih dvanajstlinah z dne 27. 6. 1921. Službene Novine br. 154, Uradni list

št. 90/240 ex 1921 se s tem javno razglasa, da bodo odmerni izkazi o dohodnini in plačarini s prip., za leto 1921 in davku na vojne dobičke za leto 1920 v času od 1. do vštete 15. avgusta 1922 razgrnjeni pri davčnem uradu na Vrhniki in pri vseh županstvih davčnim zavezancem na vpogled. Vsak davkoplačevalec ima pravico, v tem času vpogledati le svojo davčno dolžnost zadevajoče predpisne postavke, za druge obdavčence pa le, če se izkaže s kolka prostim pooblastilom, da jih je upravičen zastopati v davčnih zadevah. Določba, da je zavezanec upravičen zahtevati pri davčnem oblastvu podrobne podatke glede odmerne podlage, je še v veljavi. Taka prošnja je podvržena kolku za 2 Din. Kak priliz ali pritožbo proti odmerjenemu davku je vložiti v roku od 16. avgusta do vštete 30. avgusta 1. 1922 pri davčnem okrajnem oblastvu Ljubljana-okolica v Ljubljani. Priliz ali pritožbo je kolkovati s 5 Din. Predpis zgoraj omenjenih davkov onim zavezancem, ki v ravno omenjenem roku ne vložijo priziva ali pritožbe, postane z 31. avgustom 1922 pravnoveljavnen, četudi se obdavčenem ne vroče posebni plačilni nalogi. — Davčno okr. oblastvo v Ljubljani.

Promet.

Izprememba naredbe o prometnem omejenju. Trg. in obrt. zbornica v Ljubljani je, z ozirom na nedostatek žita in mlevskih produktov, ki je zavlada v Sloveniji posebno v Ljubljani, zbog omejenosti prometa, brzojavno zaprosila Direkcijo državnih železnic v Zagrebu, da se izpremeni odredba o prometnem omejenju z dne 17. julija t. l. Na to vlogo je dobila obvestilo, da je ves promet v smeri Vzhod-Zapad popolnoma prost.

Zračna zveza med Poljsko in Ameriko. Amerikanska družba »Radio-Corporation« gradi za Poljsko v Varšavi in pri Newyorku dve veliki korespondirajoči si radijo-telegrafični postaji. Gradbeni stroški znašajo 1 milijon dolarjev, za katere se je obvezala Poljska, da jih plača v nekaj letih obrokih.

Prometne izpremembe. Za postaje v smeri Innsbruck-Svica preko postaje Inns dovoljeno sprejemati vsakovrstno kosovno robo, v vozovnih nakladah pa sledečo robo: živila, krmila za živino, potrebščine za kurivo iz zemeljskega drva, potrebščine za razsvetljavo, embalaže, mazilno olje, poljedelske stroje, tiskovni papir za časopise, jamski les, eksplozivna sredstva za rudokope, železniško upravno robo, selitev in tobak. — Sprejemanje kosovne robe, ki se ocarini v carinarnici Roma Termini je ukinjeno do 28. julija. Izvzete so pošiljke, ki so namenjene za diplomatska zastopstva. — Sprejemanje in odpošiljanje sporovne robe v vozovnih nakladah za ozkotirno železnico Poljčane-Konjice-Zreče, je radi velikih zaostankov v Poljčanah do vključno 30. julija t. l. ukinjeno. Že sprejete in medpotne pošiljke naj iztečejo.

Razno.

Iz Ormoža nam poročajo, da je pri predavanju Ciril in Metodove družbe v Ormožu dne 21. VII. 1922 rekel tajnik gosp. Sulj med drugim tudi sledeče: »Slovenski trgovci so sami egoisti.« — »Naši slovenski trgovci nimajo toliko čuta za narodno stvar, kakor navaden hrvatski pastir.« — Slovensko trgovstvo najodločneje protestira proti temu neopravičenemu napadu; gosp. Skulja se pa naj pouči, da smo slovenski trgovci vedno po svojih močeh podpirali vsa narodna društva, ter s takim napadom posameznih stanov ne bode nikogar pridobil za narodno stvar.

Turški tobačni dohodki. Tekom prvih štirih mesecev 1922 je prodala Turčija zelo velike količine tobaka. Janu- arja meseca se je prodalo 220.185 kg tobaka, a tekoma aprila 252.000. Izkupljene vsote so skočile od 773.600 turških lir na 822.000. Aprilskim številkam je treba še dodati prodajo, katera je bila izvršena v Palestini, potem ko se je v tej deželi ukinil monopol, to je 6332 kg v vrednosti 31.000 turških lir. Torej se je celokupno prodalo tobaka 946.017 kg v vrednosti 3.196.000 turških lir.

Nakup tobaka. Komisija, določena od našega upravnega odbora državnih

monopolov za nakup tobaka na Bolgarskem, ki se še nahaja v Varni, je z nakupom tobaka že končala. Nakupilo se je tobaka za vsoto čez 30 milijonov levov.

Testeninska industrija je v Italiji tako razvita in spopolnjena, da nadkri- ljuje vse proizvodnje drugih dežel. Eksport Neapelskih testenin je svetoven. Bili smo zelo v skrbeh, ali bo tovarni testenin Pekatete, ki se nahaja v Ilirski Bistrici mogoča konkurenca. A-glej, to- varna je zopet začela obratovati njeni izdelki imenovani Pekatete so zopet zaslovene kot najbolje. Radi uporabe po- sebnih zdrobov, katere preje ni za- mogla vdobiti, se je kakovost izdelka dvignila še nad predvojno. Priporočamo našim gospodinjam, da poskusijo ta slo- več, že od nekdanj znan izdelek: teste- nine Pekatete.

Razstava medicinskih in higijenskih potrebščin posebno za vzgojo otrok ter drugih modernih medicinskih aparatov se bo vršila v Sarajevu v dneh 25., 26. in 27. septembra 1922 v svečani dvorani mestne občine ob pri- liki ko bodo imeli jugoslovansko zdru- ženje lekarnarjev svoj kongres. Indus- trijalci in trgovci te stroke imajo lepo priliko, da s svojimi proizvodi sezna- nijo zainteresovane kroge. Prijave spre- jema »Odbor za kongres Lekarskog udruženja u Sarajevu«, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

Odlična kakovost testenin »Pe- katete« izvira iz uporabe prvovrstnega zdroba, zmletga iz jeklene pšenice iz Rusije Maroka in Amerike, ter pose- bnega načina sušenja.

Dobava, prodaja.

Dobava 6.000 komadov trakov za čepice za vojno mornarico z napisom razpisuje ministarstvo vojne in mor- narice (odelenja za mornarico) v Ze- munu. Podrobnejši podatki in vzorec so interesantom na vpogled pri tr- govski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Prodaja stare vojaške opreme. Uprava odeljka vojne odeče II v Me- linah bo prodala dne 16. avgusta t. l. ob 9. dopoldne na javni dražbi razno staro vojaško opremo (obleko, perilo, čepice, obutev, dokolenke, ovijalne do- kolenke, torbe, krpe, nogavice, nahrbl- niki, šotorna krila, slamnice, odeje, poljske steklenice itd.). Predmetni ogla z natančnejšimi podatki je v pi- sarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Razširjajte Trgovski list!

Mavec - gips

portland- in roman-cement, apno, opeko, umetni škrlj, strešno in izolacijsko lepenko, watprof, kar- holinej, drvocement, razne žeblje

nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in dr.

veletrgovina s stavbenim materijalom

Ljubljana,

Miklošičeva cesta šte. 13.

Prevzame se tudi izpeljava xylo- lithnih tlakov.

Samostojen

knjigovodja

billance zmožen in slovenskega ter nemškega jezika in dopisovanja, po možnosti izvežban v mlinski stroki ali v žitnem poslu, se takoj nastavi pri VINKO MAJDIČ, valjni mlin v Kranju.

Na veliko in malo

Priporočamo p. n. trgovcem in obrtnikom najcenejši nakup potrebščin za krojače, čevljarje, šivilje, sedlarje, razne sukance, vse spadajoče orodje, žlice (kavine in čajne), toaletne potrebščine, brivsko milo, palice in kravate, srajce, gumba. Najboljše **šivalne stroje** za rodbinsko rabo in obrt v vseh opre- mah: „GRITZNER“, igle, olje, posamezne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles.

Josip Petelinc,
Ljubljana
Sv. Petra nasip šte. 7.

Na drobno!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani, prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

Na debelo!

Dva putnika za Jugoslaviju i jedan mjestni agent za Ljubljano traži

se za odmah. — Veliki dohodak osiguran. — Gospoda od lakovne i kemičke struke imadu prednost. — Ponudbe sa naznakom dosadanje djelatnosti upraviti na tvrtku: „Robinson“, Import-Export, Osijek, I. Prilaz br. 15.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špacerijsko blago
raznoverstno žganje
moke

in deželne pridelke
raznoverstno rudninsko
vodo,

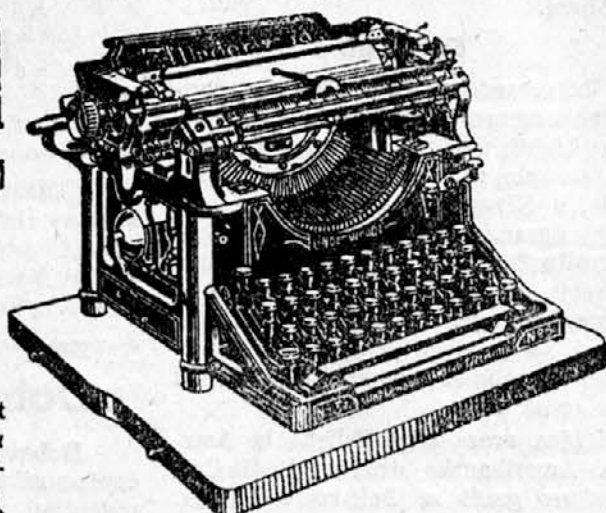
Lastna prašarna za kavo
in mlin za dljave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Underwood

najboljši ameriški pisalni
stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat
razmnožuje strojno in
ročno pisavo potom ne-
izrabljive stekl. plošče

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Tovarna klobukov „ŠEŠIR“

d. d. Škofja Loka

izdeluje najfinejše klobuke vseh vrst iz zajčje dlake

Specijaliteta: velur klobuki.

Kupuje tudi vsako množino zajčjih kož.

Kraljeva dvorna spedicija

„ORIENT“

mednarodna, trgovsko-spedijska in skladiščna d. d. v Mariboru

Podružnice: Ljubljana, Beograd, Zagreb, Jesenice, Rakek, Bakar, Split, Osijek, Subotica, Novisad.

Mednarodni spedijski koncern.

Razpisuje se

II. EMISIJA DELNIC

Izredni občni zbor delničarjev je sklenil dne 10. julija 1922 zvišati delniško glavnico

od Kj. 4,000.000— na Kj. 10,000.000— nom.

z izdajo

15.000 novih delnic à Kj. 400— nom. v skupnem znesku Kj. 6,000.000—
s pravico na dividendo za leto 1922

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico optirati na vsake dve stare delnice po eno novo delnico II. emisije po tečaju K 460— plus 5% obresti od nominalne K 400— od 1. januarja 1922 do dne vplačila.
2. Z delnicami, ki jih stari delničarji ne bodo optirali, razpolaga upravni svet.
3. Novim delničarjem se nudijo delnice II. emisije po kurzu K 500— plačljivih naenkrat takoj pri subskripciji, s 5% obresti od nominalne K 400— od dne 1. januarja 1922 do dne vplačila.
4. Potrdila o vplačilu se imajo skrbno hraniti.
5. Delničar, ki ne bo v predpisanem roku priglasil prava opcije in izvršil vplačila, izgubi opcijsko pravico.
6. V svrhu zavarovanja II. emisije je osnovan poseben sindikat. Kdor želi pristopiti sindikatu, naj se obrne na tajništvo Uprave sindikata pri centrali družbe v Mariboru, v svrhu pojasnil.

V MARIBORU, dne 30. julija 1922.

7. Reparticijo delnic, določenih za nove delničarje si pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku.

8. Subskripcija novih delnic se vrši od 31. julija do 19. avgusta 1922, in sicer:

- a) pri Slavenski banki d. d. v Zagrebu in njenih podružnicah;
- b) pri Trgovski banki d. d. v Ljubljani in njenih podružnicah;
- c) pri Jugoslov. Industrijski banki Split;
- d) Bankhaus M. R. Aleksander Wien;
- e) pri Praški kreditni banki Beograd;
- f) pri Orient d. d. v Mariboru in njenih podružnicah.

9. Ažijski knrzni dobiček se dodeli po pokritju izdanih stroškov in pristojbin rednemu rezervnemu fondu družbe.

10. Dodelitev delnic se izvrši kar najhitreje; za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne po preteku 8 dni od časa razdelitve.

Upravni svet.